

pravno vprašanje, kdo in katera institucija ter na kakšen način je dolžna poskrbeti za opisane težave. Jasno je, da mora vsak čebelar poskrbeti za svoje čebele. Kaj pa čebele s stojišč, ki niso registrirana in zaradi slabe oskrbe čebele rojijo? Kako preprečiti, da bi čebele čezmerno

vstopale v življenjski prostor človeka in ga neposredno ogrožale, hkrati pa bile prisotne, da se ohranja biotska raznovrstnost, zaradi katere sta Obala in Istra tako všečni ljudem?

Vesna Fabjan Bremec, podpredsednica OČD Koper

Intervju z Rodoljubom Živadinovićem, dr. med., predsednikom Zveze čebelarских organizacij Srbije

Koliko odstotkov srbskih čebelarjev je članov Zveze čebelarских organizacij Srbije (SPOS) in kolikšna je članarina v SPOS?

Ocenjujemo, da je približno 50 % vseh čebelarjev članov SPOS. To so večinoma čebelarji z resnejšo pridelavo. Povprečje članov SPOS znaša 65,6 čebelje družine. Letna članarina znaša 20,3 EUR, skupaj z glasilom Srpski pčelar pa 28 EUR.

Kaj dobi vsak član iz naslova članarine?

Vsak član prejme: člansko izkaznico, s katero lahko dostopa do zaklenjenih delov spletne strani SPOS in ima prost vstop na sejme, ki jih organizira SPOS, brezplačno pravno varstvo odvetniške pisarne SPOS, 768 strani glasila Srpski pčelar na leto, 30 % nižje cene analiz medu, prodajo medu po najboljših tržnih cenah v našem obratu »NAŠ MED«, brezplačno lično osebno spletno stran svojega čebelarstva na spletni strani SPOS, podporo v boju proti tatvinam in zastrupitvam čebel, prost dostop do standarda kakovosti »Dobra čebelarska praksa«, kar 66,6 % popusta na kotizacijo za sodelovanje na razstavah medu na sejmih, ki jih organizira SPOS, mobilni telefon s plačanim računom za predsednike društev, eno brezplačno predavanje na društvu na leto. Še več manjših ugodnosti najdete na spletni strani SPOS.

Kaj so glavne dejavnosti SPOS in kaj je največji izziv zveze? Kakšno je vaše sodelovanje s čebelarskimi zvezami po EU in širše?

Glavne dejavnosti SPOS v tem trenutku so prizadevanje za čim boljšo prodajo medu in čim boljšo podporo države Srbije čebelarstvu, torej spremembe nekaterih predpisov, ki ovirajo razvoj čebelarstva, pa tudi boj proti ponaredkom medu na trgu. Sodelovanje z vsemi čebelarskimi zvezami je korektno, najboljše pa je zagotovo s Čebelarsko zvezo Slovenije.

Kakšne pomoči (finančne, materialne, druge) so čebelarji deležni s strani države, kako jih pridobijo in kolikšne so?

Skupna podpora države čebelarstvu znaša okoli 8.000.000 evrov na leto. Uresničuje se predvsem s subvencijami na panj (6,77 evra na panj), pa tudi s

Foto: Marko Borko

Rodoljub Živadinović, dr. med., predsednik Zveze čebelarских organizacij Srbije

subvencijami za opremo, kjer država čebelarju povrne 50–65 % naložbe za posamezno vrsto čebelarske opreme, pa tudi za satnice (povprečna neto plača v Srbiji je po podatkih Republiškega zavoda za statistiko Srbije marca 2021 znašala 555,27 EUR, op. ur.). Poleg tega nam je država s 423.700 EUR pomagala zgraditi obrat »Naš med« za odkup in prodajo medu.

Katera zdravila za zatiranje varoj so čebelarjem dostopna ter kako in kje lahko do njih dostopajo?

Imamo šest registriranih zdravil na osnovi timola, fluvalinata, flumetrina, mentola, kafe, evkaliptusovega olja, kumafosa in mravljinčne kisline. Čebelarji jih kupujejo v veterinarskih lekarnah. Obstaja tudi zelo velik nezakonit trg neregistriranih zdravil.

Ali država čebelarjem sofinancira sredstva za zatiranje varoj in, če da, v kakšnem deležu?

Sofinanciranja zdravil sicer ni, ko pa so uvedli subvencijo na panj, smo se dogovorili, da lahko čebelarji s tem denarjem kupijo vse, kar potrebujejo za čebelarjenje, tudi zdravila. Računov jim ni treba oddajati.

Katere so največje težave pri oskrbi čebeljih družin med letom, s katerimi se spoprijemajo čebelarji, in kako jih rešujejo?

Največja težava so seveda varoje, kajti številni čebelarji to težavo jemljejo zlahka in je ne gledajo celovito. Pogosto imajo šibke

čebelje družine ali jih izgubijo. Druga velika težava je zagotovo nosestavost. Med tehničnimi težavami je največja nemožnost registracije navadnih tovornjakov in prikolic samo za čebelarjenje, pod predpisanimi pogoji, kar ovira razvoj prevoznega čebelarstva. Trenutno na paše prevaža le 47,9 % čebelarjev.

Katere so glavne čebelje paše v Srbiji?

Glavna paša je na robiniji. Na njej dobimo več kot 50 % celotnega pridelka medu. Sledijo sončnična, lipova paša, paša na gorskih travnikih, oljni ogrščici, amorfi, sirski svilnici itd.

Na kakšen način razporejate čebele na pašo in katero dokumentacijo čebelarji potrebujejo za premik čebel? Koliko čebelarjev po vaši oceni uporablja premik čebel za izkoriščanje oddaljenih paš?

Za premike čebel na pašo je treba registrirati stojišče na mestu dovoza ter pridobiti zdravstveno in prevozno potrdilo. Lani je na paše prevažalo 47,9 % čebelarjev, kar je 5 % več kot pred nekaj leti.

Kakšna je povprečna maloprodajna cena kg medu, katere so glavne sorte medu, kateri je poleg pridelave medu najpomembnejši ali najhitreje razvijajoči se vidik čebelarstva?

Ker ne vemo, koliko katerega medu prodamo, ne moremo govoriti o povprečni maloprodajni ceni. Je pa danes maloprodajna cena akacijevega medu pri čebelarjih na domu običajno okoli 8,5 EUR, v trgovinah pa okoli 15 EUR.

Kakšen je delež uvoza medu izven EU v vašo državo? In kakšno je vaše stališče glede uvoza?

V Srbijo se iz EU uvozijo zanemarljive količine medu.

Skupni uvoz iz vseh držav sveta je znašal od 30 do 100 ton na leto, lani pa je prvič dosegel več kot 600 ton. Izvoz medu se giblje od 2500 do 3000 ton na leto.

Kolikšen je delež posredne in neposredne (neposredna prodaja kupcem) prodaje medu?

Teh podatkov nimamo. Ocenjujemo, da se letno na drobno proda približno 3000 ton medu. Enaka količina se izvozi. Imamo tudi nezakonit izvoz v okoliške države, predvsem v BiH, ki ni zanemarljiv.

Kakšno je stanje na področju vzreje matic in s kakšnimi izzivi se na tem področju srečujete?

Obstajata registrirana in neregistrirana vzreja matic. Največja težava je krepitev lobija, ki želi doseči odobritev uvoza matic buckfaške čebele. Trenutno je uvoz drugih ras čebel prepovedan in želimo, da tako tudi ostane.

Ali pri vas delujejo plemenilne oz. testne postaje in ali iz države prejimate kakšno podporo?

Podporo države imajo le registrirani vzrejevalci, ki izvajajo odbiro. Obstaja pobuda, da bi se začele uporabljati izolirane plemenilne postaje, ki jih trenutno nimamo, čeprav na nekaterih lokacijah za to obstajajo pogoji.

Na kaj ste najbolj ponosni pri razvoju čebelarstva v zadnjem obdobju?

Vsekakor na izgradnjo obrata »Naš med« za odkup in prodajo medu čebelarjev, članov SPOS, in na možnost uveljavljanja pravice do subvencij za naše čebelarje.

Sodelavci ČZS

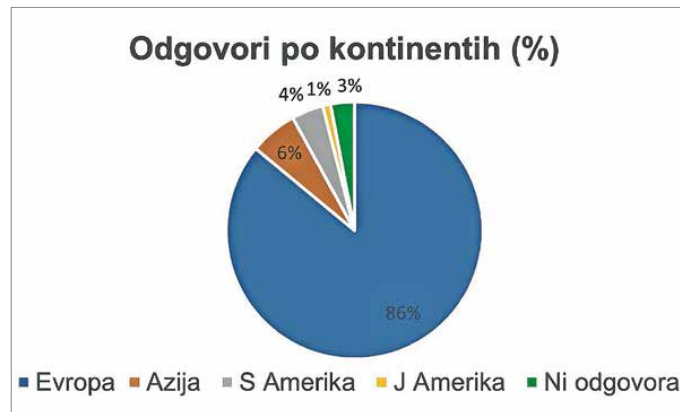
Rezultati Colossovega vprašalnika o čebelarstvu (I. del)

Dr. Aleš Gregorc

Univerza v Mariboru, Fakulteta za kmetijstvo in biosistemske vede
ales.gregorc@um.si

V preteklih letih smo v Sloveniji in v drugih državah čebelarji izpolnjevali spletni vprašalnik o čebelarjenju, vzdrževanju čebeljih družin in uspešnosti čebelarjenja. Spletni vprašalnik je bil namenjen zbiranju podatkov o dejavnostih čebelarjev, usposabljanjih, stanju čebelarstva v posameznih deželah v EU in širše.

Eden od dveh vprašalnikov, ki smo jih izpolnjevali lani v okviru mednarodne organizacije Coloss, je bila usmerjena v pridobivanje podatkov o usposabljanju,

Graf 1: Relativni delež vrnjenih vprašalnikov čebelarjev po kontinentih

motivaciji čebelarjev, pridobivanju čebelarskih znanj, vključevanju čebelarjev v strokovna združenja in druge s čebelarstvom povezane teme.